

Jaarverslag ANIMO 2019

Stichting Natuur- en Milieugroep ANIMO is op 9 juni 2008 opgericht.

Bestuur: Peter Giesberts (voorzitter), Bert Janssen (secretaris), Henk van Beuningen (penningmeester).

Birgit Ratering-Arntz (lid) en Jan Alderhout (lid).

Contactpersoon is Peter Giesberts, Lindeboom 26, 6585 BR, Mook.

Tel: 024 6962451 e-mail:petpet@online.nl

Rek.nr: NL12INGB0005785466 t.n.v. Stichting Natuur en milieugroep ANIMO.

De stichting heeft zich als doel gesteld zorg te dragen voor behoud en verbetering van:

- Natuurwaarden, landschappelijke waarden en cultuurhistorische waarden
- Vergroten biodiversiteit van flora en fauna
- Kwaliteit van milieu w.o. kwaliteit van lucht, bodem en water
- Leefmilieu en gezondheid van mensen

Alles ter bevordering van de leefbaarheid en van een duurzame ontwikkeling in de gemeente Mook en Middelaar en daarbuiten (ref 1)

Het aantal leden van Stichting Natuur- en Milieugroep ANIMO bleef met 11 ongewijzigd..

Het afgelopen jaar vergaderden we 9 keer, telkens bij iemand thuis.

We hebben ook dit jaar weer in onze vergaderingen als agendapunten opgevoerd hoe we de visie en strategie van Animo beter kunnen uitdragen.

Vaste notulist was secretaris Bert Janssen.

Animo draagt tijdens haar reguliere werkdagen in de Spoorzone en tijdens de opschoondagen reflecterende hesjes met Animo logo.

Naast de website is Animo ook zichtbaar actief op facebook.(ref.3)

In 2019 is door leden van Animo aan een groot aantal bijeenkomsten en inspraakavonden deelgenomen.

Contact met de provincie Limburg, de gemeente Mook en Middelaar en natuurlijk met de inwoners van onze gemeente staat op de prioriteitenlijst van de Stichting op een prominente tweede plaats na het onderhoudswerk aan natuurgebieden.

Reguliere activiteiten zijn:

1. Landschappelijke inrichting en actief milieubeheer:

- A. Beheer Spoorzone station Mook-Molenhoek.
- B. Maasheggen.
- C. Bosactiviteiten in samenwerking met IKL en Sterrenschool Eigenwijs uit Middelaar.

2. Milieu:

- A. Zwerfvuil in het kader van Nederland Schoon.
- B. Zwerfvuil in het kader van actie Schone Maas.
- C. Vrijwilligers die zwerfvuil ophalen.

3. Educatie:

- A. Schooltuin.
- B. Padden overzetten in samenwerking met leerlingen van Sterrenschool EigenWijs uit Middelaar..

4. Diverse activiteiten:

- A. Bakenbomen
- B. Snelfietspad
- C. Bloemrijke bermen.
- D. Mulderskop
- E. Overig.

Landschappelijke inrichting en actief milieubeheer:

1. A. Beheer Spoorzone station Mook-Molenhoek.

Animo werkt al vele jaren elke eerste zaterdagochtend van de maand vanaf 9.00u in de Spoorzone. Behalve eigen leden zijn meestal ook twee of drie vrijwilligers aanwezig die ons hulp bieden.

Het huidige beheer is erop gericht de aanwezige natuurwaarden zo goed mogelijk te handhaven middels relatief kleinschalige beheermaatregelen.(zie beleidsplan ref 2)
Het hele jaar hebben we ons gericht op het uitsteken van bramen die brem en heide overwoekeren. Op deze wijze proberen we voor de hier voorkomende zeldzame bremraap het geschikte biotoop te handhaven.

Voor de tweede keer op rij was de zomer zeer droge en hete zomer.

Grote stukken heide zijn afgestorven. Deze hebben we grotendeels verwijderd en wachten nu in spanning af of het in de grond achtergebleven zaad tot ontkieming komt.

Tevens is een flink stuk van het terrein, begroeid met dicht gras, handmatig geplagd.

De bosmaaier, die we incidenteel inzetten, kregen we niet meer aan de praat en hebben deze laten repareren.

Op 10 juni heeft de insectenwerkgroep van het KNNV Nijmegen het terrein geïnventariseerd.

Er werd 's nachts met twee lichtopstellingen gewerkt..

De weersomstandigheden waren verre van optimaal. Toch zijn een 3-tal zeldzame nachtvlinders waargenomen, een zeldzame kokerjuffer, sluipwesp en snuitkever.

Inventarisaties van dit gebied door het jaar heen laten een enorme variëteit aan insecten zien,

Diverse keren zijn hagedissen en hazelwormen waargenomen, evenals de gladde slang.

Bij de laatste gemeenteraad verkiezingen gaven alle partijen aan dat het gebied een natuurbestemming dient te krijgen. Onderhandelende partij in deze is ook NatuurMonumenten en Stichting Natuurbegraafplaatsen.

Animo zal druk blijven uitoefenen op partijen om bestemmingswijziging op korte termijn te realiseren.

B. De Maasheggen

Animo was vertegenwoordigd bij de officiële uitreiking van het certificaat voor het Unesco

Biosfeergebied Maasheggen langs de Brabantse oever van de Maas op donderdag 7 maart, op het Nederlands Kampioenschap Maasheggenvlechten in Oeffelt op de traditionele 2^e zondag in maart, en bij het symposium over de Maasheggen in Sint Agatha op vrijdag 12 april.

In 2019 is de VNC (Vereniging Nederlands Cultuurlandschap) gestart met het herstel van de maasheggen. Dit past in de Maasheggenvisie "Gehecht aan Heggen" en de uiteindelijke aansluiting bij Unesco Biosfeerreservaat in samenwerking met de gemeenten Gennep en Boxmeer.

Als natuur- en milieugroep ANIMO hebben wij het bovenstaande in 2019 volledig gesteund en door middel van gesprekken met VNC en de Gemeente Mook ook in detail aangegeven waar zaken verbetering behoeven.

Zo zijn wij al jaren aan het benadrukken dat er meer struweelheggen moeten verschijnen in ons Maasheggengebied en vanuit het overleg met VNC en de Gemeente Mook is nu besloten om o.a. het Startsedalpad door te laten groeien tot struweelheg. Ook op andere locaties zien wij struweelheggen verschijnen en wij hopen dat in overleg met VNC nog meer meters struweelheggen zullen ontstaan in 2020 en verdere jaren.

In 2019 werden wij uitgenodigd bij overlegsituaties met de Firma Dekker, o.a. op 16 december, die plannen heeft om op 5 percelen klei te gaan winnen. Deze percelen bevinden zich precies in het hierboven vermelde Maasheggegebied. De kleiwinning zal gedurende 100 dagen plaatsvinden en dat dan 8 jaar lang. Het zal duidelijk zijn dat de flora en fauna in dit gebied ernstig bedreigd zal worden en dat de bovengenoemde plannen van VNC en de bedoelde aansluiting bij Unesco Biosfeerreservaat ernstig gevaar lopen.

Wij zullen de vergaderingen met de firma Dekker blijven bezoeken samen met VNC, de boeren en de dorpsraad Middelaar. Ook zullen wij contact houden met de Gemeente Mook over de plannen om klei te winnen in het Maasheggegebied.

C. Boswerk en Grenswal: samenwerking tussen Stichting IKL en Stichting Animo

Op initiatief van Animo en met ondersteuning van Stichting IKL zijn weer een aantal natuurwerk ochtenden georganiseerd met twee basisscholen: de Sterrenschool EigenWijs in Middelaar en de Adalbertschool in Mook. Traditioneel zijn de combigroepen 7/8 en 4/5/6 van de Sterrenschool in respectievelijk voorjaar en najaar actief op het gemeentelijk terrein aan de Lambertusweg.

Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik werden gerooid en plekken afgeplagd voor de vestiging van insecten. Dit jaar op 25 februari en 25 september. Bovendien ruimde de Sterrenschool op 23 oktober al het zwerfafval in het groene buitengebied van dorp Middelaar op.

De Adalbert basisschool combigroep 7/8 verleende op 26 september medewerking aan het onderhoud van een perceel oud beukenbos op het terrein van Natuurmonumenten.

IKL, in de persoon van instructeur landschapsactiviteiten voor Noord- en Midden-Limburg Wouter Jansen, heeft een paar jaar geleden een hakhoutbrigade opgezet. Ook hier werd twee maal op een zaterdag 'boswerk' met vrijwilligers (die na afloop het gezaagde hout mochten meenemen) verricht: op 19 januari en op 21 september. Beide keren dit jaar voor het laatst op het gemeentelijk terrein in het Lierdal dat deel uitmaakt van de historische grenswal tussen de voormalige hertogdommen Gelre en Kleve.

2. Milieu.

A. Zwerfvuil in kader van Nederland Schoon.

Op 23 maart heeft Animo in samenwerking met de gemeente weer deelgenomen aan de Nationale Opschoondag. Een tweede opschoondag werd gehouden op 12 oktober.

De medewerking van de Gemeente Mook en Middelaar en de buitendienst was weer uitstekend. Opschoonberichten verschijnen in Ter Sprake en het materiaal wordt afgehaald bij de buitendienst van de Gemeentewerf. De gemeente heeft inmiddels twee extra zwerfvuilkarren aangeschaft die het ophalen van zwerfvuil gemakkelijker maken. Deze karren zijn bij twee vrijwilligers thuis gestald.

B. Zwerfvuil in kader van actie Schone Maas.

Maasoevers worden jaarlijks opgeschoond van zwerfvuil in het kader van actie Schone Maas.

Dit jaar was de actie op 30 maart.

Zeker na hoogwater staan blijft veel afval op de oevers liggen.

Daarom werkt Animo jaarlijks mee aan het project: Schone Maas.

Met een voltallige Animo groep hebben we het tracé langs de Maas van de

Cuijksesteeg tot aan de veerpont opgeschoond.

C. Vrijwilligers

Animo heeft op 19 maart een avond verzorgd in het LOP voor alle vrijwilligers die zwerfvuil ophalen.

Met een powerpoint presentatie werd inzichtelijk gemaakt hoe de samenstelling van het zwerfafval is binnen onze gemeente en werd tussendoor twee keer een quiz gespeeld.

Door de wethouder werd een speech gegeven over afval en was ook de milieumambtenaar aanwezig.

9 Oktober werd er een door de gemeente georganiseerde avond over het Grondstoffenplan 2021 bijgewoond.

3. Educatie.

A: **Schooltuin van basisschool De Grote Lier in Molenhoek**

Alweer het vijfde schooltuinjaar van Basisschool De Grote Lier hebben de kinderen van groep 6 weer enthousiast getuinierd in het volkstuincomplex Middelwaert.

Op zaterdagochtend 23 maart kwamen een aantal ouders met hun zoon of dochter om de hele tuin met compost te bemesten en om te spitten. Binnen 2 uurtjes was de klus geklaard.

Vanaf eind maart tot de zomervakantie kwamen de kinderen op dinsdag en woensdag van 13.00 uur tot 14.00 uur tuinieren, wekelijks of soms om de twee weken, afhankelijk van het weer en de vakantie. De kinderen werden ingedeeld in groepjes van vier.

Elk groepje kreeg een perceeltje van 10 m² toegewezen, waarvoor ze het hele seizoen creatief konden tuinieren. Op deze wijze leren de kinderen samen te werken en verdiepen ze hun kennis en vaardigheid met betrekking tot het verbouwen van groente.

Ze werden bijgestaan door twee vaste begeleiders van Animo en bovendien ondersteund door vier vrijwilligers.

Het schooltuinseizoen dit jaar liep maar van half maart tot het begin van de zomervakantie. Omdat de kinderen uit vier verschillende groepen kwamen streefden we er naar om voor eind juni al zo veel mogelijk uit de schooltuin te kunnen oogsten.

De opkweken van veel planten werd in de eigen plastic kas gedaan. De kinderen konden oogsten van verschillende slasoorten, spinazie, radijs, wortelen, zoete peulen, snijbiet en koolsoorten.

Eind juni waren er courgettes, en heel veel sperziebonen die in een fraaie tunnel over het pad groeiden. Ook de aardbeien en de rode bessen vielen goed in de smaak. Dit jaar was het warm en droog weer, zodat er regelmatig water gegeven moest worden en met regelmaat hebben we de sproeijs aan gehad.

In de kas groeiden tomaten en komkommers. Op het gezamenlijke perceel stonden aardappelen en suikermais, en later pompoenen.

De kinderen leren zo spelenderwijs om te gaan met zaden en planten en het nut van regenwormen, insecten en het bodemleven.

Ze leren hoe belangrijk water is en dat planten net als dieren en mensen voeding nodig hebben. Zoals elk jaar was er vooraan een fraai palet van bloeiende planten zoals dahlia's en allerlei zomerbloemen. Het wieden van onkruid nam veel tijd in beslag. In de zomervakantie werd de tuin verzorgd door de vrijwilligers. In september hebben de kinderen op school heerlijke frietjes gebakken van de aardappelen uit de schooltuin.

Het schooltuin seizoen is bijzonder vlot verlopen, waarbij het wel jammer was, dat er geen leerkrachten mee zijn gekomen om te begeleiden. Met dank aan de vrijwilligers, en in het bijzonder ook aan de verschillende leden van de tuinvereniging Middelwaert, die ons alle mogelijke hulp hebben gegeven.

Op 5 juli zijn wij aanwezig geweest bij een conferentie over schoolmoestuinen in De Bastei te Nijmegen. Spreker was onder andere Simon Groot, winnaar van de prestigieuze World Food Prize, vergelijkbaar met de Nobelprijs voor landbouw en voeding.

Hij vindt het bespottelijk dat slechts 5% van de scholen een schooltuintje hebben. Elk kind heeft daar recht op! Met schooltuintjes vormen wij de manier waarop kinderen naar eten kijken en leer je ze het belang van vers voedsel!

Onze schooltuin diende als voorbeeldproject en middels powerpoint werd deze aan de deelnemers gepresenteerd door Joy de Jong, onze vaste begeleider en contactpersoon voor basisschool De Grote Lier.

B: Padden overzetten

De verschuiving van de paddentrek van de Pastoorsdijk naar de Bloemenstraat zette ook dit jaar door. De schermen werden door ons op 22 februari geplaatst, anderhalve week eerder dan vorig jaar.

Langs de Pastoorsdijk 110 meter en langs de Bloemenstraat 150 meter.

Aan de Pastoorsdijk werden in totaal 96 padden en 3 kikkers overgezet.

Aan de Bloemenstraat 214 padden en 2 kikkers.

Het totaal aantal overgezette padden was dus iets (10) groter dan vorig jaar.

Het duurde even voordat de trek dit jaar begon, dit kwam omdat het toen te droog weer bleef, padden houden namelijk van vochtig en zacht weer (8 graden nachttemperatuur).

De Sterrenschool Eigenwijs uit Middelaar heeft ons ook dit jaar weer geholpen om samen met een vrijwilligster uit het dorp de padden over te zetten.

Verder hebben wij als Animo nog met 5 mensen de gaten in het overzetschema opgevuld.

4: Diverse activiteiten:

A: **Bakenbomen:**

Op 27 juni 2020 woonden leden van Animo, de PvdA en Groen Links een presentatie bij over behoud bakenbomen in de HAS Hogeschool den Bosch.

Deze presentatie door 3 studenten maakt onderdeel uit van hun afstudeerproject, in opdracht van Gedeputeerde Staten Noord-Brabant: advies uitbrengen voor een uitvoerbaar model tot behoud van de structuur van de bakenbomen langs de Maas.

Waarom zijn bakenbomen zo belangrijk? Vroeger dienden ze echt als baken voor de binnenscheepvaart bij mist. Een 100 km lang lint, vanuit Limburg tot de Biesbosch.

Bakenbomen vormen een van de langste groene linten van Europa en kenmerkend voor de Maas.

Nu is deze functie verdwenen. Rijkswaterstaat signaleert een aantal dode of zieke bakenbomen langs de Maas en wil ze weg hebben. Er vallen gaten tussen de bakenbomen door dit uitsterf beleid.

De drie studenten adviseren een markant lint met nieuwe bakenbomen aan te planten, zodat cultuur historische waarden niet verloren gaan.

B: **Aanleg fietsbrug voor snelfietspad.**

Voor de plannen om een snelfietspad aan te leggen tussen Brabant en Limburg is een fietsbrug over de Maas nodig en bij de afrit Rijksweg 271 in Mook zou de route min of meer door een rij monumentale bomen lopen. Vanaf het begin van het proces hebben wij proberen aan te geven dat de fietsroute best een alternatief kan volgen langs de bomen.

We hebben met de politieke partijen uit Mook de situatie ter plekke bekeken en overleg gehad met de projectgroep Snelfietspad op 11 maart. Onze bezwaren met alternatieven hebben we ingediend.

Dat bracht ons op 13 maart bij de kantonrechter in Roermond waar wij met een pleitnota hebben geprobeerd aan te geven dat de bomen zouden moeten blijven staan.

Helaas is dat niet gelukt en de uitspraak van de rechter luidde dat het algemeen maatschappelijk belang te groot was.

Bijzonder aandachtspunt was dit jaar ook de voorgenomen kap van 186 lindebomen langs Rijksweg N271 waarvoor op 12 maart een inloop in Middelaar werd georganiseerd door de provincie Limburg in samenwerking met onze gemeente, gevolgd door een informatie- en inspraak bijeenkomst op 6 mei.

Toen al is door Animo een groot aantal vragen ingediend over dit project.

C: **Bloemrijke bermen**

Dit project is in 2017 bij dorpsraad Molenhoek ingediend in het kader van "Molenhoek Pakt Aan".

In 2019 zijn meerdere stukken berm ingezaaid.

De nieuwe snelfietsroute MaasWaalpad, is gereed gekomen van Scheidingsweg tot Middeweg, inclusief de doorgang via spoortalud naar de sportvelden van voetbalvereniging Eendracht.

Het nieuw aangelegde deel door het weiland en de kruising Kuilseweg met Ringbaan zijn ook ingezaaid. Het mengsel was deels over gebleven van vorig jaar, deels nieuw ingekocht en deels

aangevuld met zelf verzameld bloemenzaad. Dit jaar is ook een gedeelte van de Groesbeekseweg en Bracamonteweg ingezaaid. De weersomstandigheden tijdens de zaaiperiode waren deze keer wel gunstig. Echter, een uitzonderlijke droge zomer speelde ons nu weer parten. Desondanks hebben we, met name later in het jaar, kunnen genieten van een ware bloemenpracht van met name zonnebloemen, phacelia, boekweit, korenbloemen en klaver.

D: **Mulderskop**

Mulderskop is het gebied met bossen en de uitgestrekte heide tussen de Heumensebaan, de spoorbaan en de Bisseltse Baan. Mulderskop hoort bij de Gemeente Mook en Middelaar en wordt beheerd door Staats Bosbeheer(SBB). ANIMO leden bewaken mede het gebied, dat een populaire wandelroute is vanwege het mooie uitzicht vanaf de top. In koude winters komt er een klapenster en als er grote kruisbekken bivakkeren komen er veel vogelspotters op af. 's Zomers komt hier de herder met een grote kudde schapen om de Amerikaanse vogelpest en de opslag van Amerikaanse eik af te grazen. ANIMO ruimt zwerfafval op en signaleert bij de boswachter als er een klaphek of een bank stuk is. Ook dringen we er bij de beheerder op aan om op zondagmorgen in te grijpen, omdat er dan groepen MTB-ers door dit beschermde vogelbroedgebied crossen en er vaak loslopende honden zijn.

Dat is te meer zeer kwalijk omdat het een uniek gebied is waar 's zomers de zwaar beschermde nachtzwaluwen broeden. Ook zijn er op warme zomeravonden concentratie plaatsen van glimwormen.

Overig:

Lob van Gennepe:

Animo was ook vertegenwoordigd in De Koppel op 7 mei en 20 september tijdens de presentatie en bespreking van de plannen voor de Lob van Gennepe. Het plan voor de bouw van appartementen en eengezins-woningen op het terrein van voormalig hotel De Plasmolen hield Animo ook bezig. Overleg op locatie was er op 17 juni.

Nationale natuurwerkdag:

Deze vond plaats op zaterdag 2 november.

Animo heeft op deze dag haar reguliere onderhoud gepleegd in de Spoorzone.

Deze activiteit werd aangemeld op de website van landelijke activiteiten.

Ontwikkelingen rondom Jachtslot Mookerheide:

In april heeft Animo zich laten informeren over de ontwikkelingen rondom het Jachtslot (Natuur Monumenten) en Stichting Natuurbegraafplaatsen.

Er volgde een excursie door het gebied met uitleg van Bart van der Aa en Martien van Raaij.

Animo was verontrust over de uitvoerige kaalslag die gepleegd was.

Gebrek aan communicatie liet hier te wensen over en na afloop was er meer duidelijkheid.

Vleermuizenexcursie:

Aan de vleermuizenexcursie in Molenhoek van 23 augustus werd door Animo met veel belangstelling deelgenomen. Vooraf was er een presentatie over vleermuizen in het LOP te Molenhoek.

Bijeenkomsten:

Op 22 oktober was Animo present bij de avond over maximumsnelheid in De Wieken in Molenhoek. Overleg met respectievelijk de eigenaresse en de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten over natuurterreinen in Plasmolen was er op 8 en 24 oktober.

Op 30 oktober was de vergadering van de Limburgse Natuur- en Milieufederatie met name over de reconstructieplannen voor de N271 in Panningen aan de beurt. Over de energietransitie ging het bij het 'Chase Game' op 28 november in het gemeentehuis in Mook. Het jaar van vergaderen en overleggen werd afgesloten op 16 december in de klankbordgroep van de firma Dekker over de plannen voor kleiwinning in het Maasheggengebied.

Uitstapje:

10 augustus heeft Animo haar jaarlijks uitstapje gemaakt. Een wandeling door het Jammerdal gecombineerd met een bezoek aan het missiemuseum te Steyl en een bezoekje aan de botanische tuin Jochemshof viel goed in de smaak!

Externe contacten:

In 2018 hebben we contacten onderhouden met o.a. Natuurmonumenten, St. Natuurbegraafplaats landgoed Mookerheide, Staatsbosbeheer, Bos en Kuil, St. Milieufederatie Limburg, IKL, VNC.

Notulist: secr. Bert Janssen.

Ref: 1: <http://www.natuurgroepanimo.nl/overons.html>

2: <http://www.zodenaandedijk.com/spoorzone-Molenhoek/>

3: <https://nl-nl.facebook.com/NatuurgroepAnimo/>